

tage den højtærede Finansminister paa Ordet, og vi haabe, at den højtærede Inderrigsminister i dette Stykke er af samme Mening, som hans højtærede Kollega. Jeg ser her, at et tredje æret Mindretal i Betænkningen har haft sin Opmærksomhed spændt henvendt paa den sjællandske Bondestands Sparekasse og dens Ind- og Ublaansrente. Jeg kan her sige, som jeg sagde om Lovforslaget i Almindelighed, at det er Punkter, der have været fremdragne og drøftede allerede under Sagens 1ste Behandling, og som jeg derfor ikke skal komme nærmere ind paa. Jeg skal kun sige, at jeg ingen Tvivl nærer om, at Sparekasserne ogsaa maa følge efter, naar først Begyndelsen er gjort. Men det forekommer mig ganske sikkert, at det tilkommer de offentlige Institutioner at gøre Begyndelsen, og at de mere eller mindre private Institutioner og private Personer derefter maa tage under Overvejelse at følge efter. Jeg skal derfor indstille til Vedtagelse Mindretallets Endringsforslag under Nr. 2.

J. Sage: Naar der her er Tale om Rentenedsættelse, maa man indgaa en nærliggende Begrebsforvirring, idet man ved Rentens Nedsættelse nærmest kommer til at tænke paa, at der finder en Nedsættelse Sted af en Rente, som skal betales, en Nedsættelse, som skal komme Debitorerne til gode, og ikke, saaledes som her, at der blot er Spørgsmaal om, hvorvidt Lovgivningen vil kalde det Lager eller ikke Lager, om Grænsen sættes ved 3, 3½, 4 pCt., eller hvor man nu vil sætte den. Man skulde tro, det var et overordentlig vigtigt Samfundsspørgsmaal, om den lovlige Rente blev sat paa den ene eller den anden Maade, at Tusinders Bel og Ve var afhængig deraf. Men dette er jo ikke Tilfældet, og det erkendes ogsaa af den ærede Ordfører saavel som af den sidste ærede Tale, den ærede Ordfører for Mindretallet, at her drejer det sig kun om en ren Formsig, og derfor forekommer det mig ogsaa besynderligt, at der skal være store Stridigheder om noget saadant, som i Virkeligheden nærmest er en ren Formsig. I Henseender betyder det noget med denne Lovbundne Rente. Den ene er den, at naar der intet andet er aftalt mellem Parterne, skal 3½ pCt. gælde i Stedet for 4 pCt., og den anden er, at Loven kalder det Lager, hvis man laaner Penge ud i fast Ejendom til en højere Rente efter 4 pCt., og efter Lovforslaget til 3½ pCt., naar man ikke har Bevilling til at svare denne højere Rente, noget, som efter Forholdenes Natur maa blive en Formsig, og intet andet. Det er

det eneste, det drejer sig om i denne Sag. Hvad der muligvis kan ligge bag ved, er en anden Ting, og det skal jeg mulig til Slutning komme til. Jeg kan saaledes fuldt vel forstaa det ærede Medlem, som har stillet det saa indgribende Forslag, at alle offentlige Institutioner i Anledning af, at man sætter en ny Grænse for den legale Rente, skulle nedsætte deres faktiske Rente til 3½ pCt. Det vilde ganske vist have en ganske overordentlig indgribende Betydning, men jeg ved ikke, om det ærede Medlem selv har overset Konsekvenserne af, at Livrenteanstalten, Overformynderiet og forskellige andre Institutioner uden videre skulle tvinges til at sætte Renten af de Ulaan, de have gjort, til 3½ pCt. Der kræves dog vist adskillige andre Overvejelser end at opstille det som et Endringsforslag ved denne Behandling. Dette tør den ærede Ordfører for det største Mindretal (Sloth) heller ikke gaa med til. Det, der her skulde være Spørgsmaal om, er aabenbart, om der er en Tendens til at paavirke Rentefoden i en bestemt Retning, og det er vel denne Tendens, som vi nærmest skulle diskutere, naar man her skal tage Stilling til Sagen. Hvis man virkelig mener, naar Staten først har nedjat den legale Rente til noget saadant som 3½ pCt., at Følgen deraf da vil blive, at Staten ikke mere kan være bekendt — som man har udtrykt det — at laane ud til over 3½ pCt., ja saa faar det ganske vist en særdeles stor Betydning; men jeg tillader mig at tro, at en saa stor Realitet bør ikke gøres afhængig af et rent formelt Spørgsmaals Afgørelse. Vil Staten nedsætte sin Rente, kan den gøre det i dette Øjeblik lige saa godt, som naar den legale Rente er sat til 3½ pCt. Og vil den ikke det, vilde det dog være en højst mærkelig Grund — da der er en overordentlig Forskel paa de Banter, som Staten og de under Staten staaende Institutioner have, nogle skrive sig fra Køb og Salg i gamle Dage, Canon o. s. v., og der er baade fine og mindre fine Prioriteter, smaa og store Prioriteter af alle Slags — om man vilde skære dem alle over een Kam og fastslaa, de kunne ikke svare mere end 3½ pCt., fordi der var vedtaget et Lovforslag som det her foreliggende. Jeg tvivler om, at en saadan overordentlig Følge med nogen Ret skulde kunne knyttes til en saa formel Afgørelse, som dette Lovforslag i Virkeligheden gaar ud paa. Jeg vil da tillade mig at hævde, at saa maa man hellere tage Spørgsmaalet frem, som det sidste Mindretal har gjort. Lad os saa en Realitetsbehandling frem og se, om der er Grund til at skære alle over